

PRILOG 15.

Mogućnosti razvoja akvakulture u gornjem dijelu Istre

U Republici Hrvatskoj marikultura danas uključuje uzgoj bijele ribe, plave ribe (tuna) i školjkaša. Najznačajnije vrste riba u uzgoju su lubin (*Dicentrarchus labrax*), komarča (*Sparus aurata*) i atlantska plavoperajna tuna (*Tunnusthyunnus*), a školjkaša dagnja (*Mytilus galoprovincialis*) i kamenica (*Ostrea edulis*). Prema podacima Uprave ribarstva, ukupna proizvodnja u marikulturi u 2015.g. u Republici Hrvatskoj godini iznosila je 12.043 tone, što je manje u odnosu na 2006.g. kada je zabilježeno ukupno 13.700 tona. Međutim posljednjih desetak godina službeni podaci ukazuju na trendove rasta u ukupnoj proizvodnji organizama u marikulturi. Također, posljednjih nekoliko godina primjećuje se uključivanje i drugih vrsta riba i školjkaša u uzgojne procese kao što su hama, pagar, zubatac, romb i jakopska kapica.

Trenutno važećim Strateškim programom ruralnog razvoja Istarske županije za razdoblje od 2008.g. do 2013.g. i temeljem Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu („Narodne novine“ br. 87/02) definirane su grupe djelatnosti u poljoprivredi za koje je moguće ostvariti poticaje, a jedna od njih je ribarstvo, odnosno uzgoj autohtonih vrsta bijele morske ribe, uzgoj dagnji i kamenica, proizvodnja mlađi autohtonih vrsta bijele morske ribe, te uzgoj morske i slatkovodne ribe. Time je Istarska županija stavila naglasak na važnost unaprjeđenja postojeće te razvoj nove infrastrukture za uzgoj morskih organizama i dala okvir za uspostavu budućih uzgajališta te je u sklopu svoje nadležnosti definirala uvjete lokalnim samoupravama za planiranje zahvata u moru kojima se promiče djelatnost marikulture. U Istarskoj županiji iskorištenost dopuštenog kapaciteta uzgoja je između 20% i 30% te se može zaključiti da u Istri postoji neiskorišteni uzgojni potencijal. Međutim, budući je osnova za razvoj marikulture osiguravanje smještanja kapaciteta i infrastrukture za uzgoj morskih organizama kroz skup i dugotrajan postupak prostornog planiranja, povećanje uzgojnih kapaciteta ne može se očekivati u kratkom vremenskom razdoblju.

Marikultura kao svaka druga djelatnost generira određene štetne učinke na okoliš, naročito ako se ne provodi održivo, a koji se prije svega odnose na povećanje stupnja trofije u moru, smanjenje prozirnosti vodenog stupca i posljedično nestanak autohtonih pridnenih morskih zajednica. Neodrživa djelatnost marikulture naročito štetne učinke može imati na biocenoze morskih cvjetnica koje predstavljaju prirodna područja za mriješćenje riba i novačenje riblje mlađi. U cilju smanjenja štetnih učinaka na okoliš i poticanja korištenja najbolje dostupne tehnologije, na snazi je Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“ br. 03/2017) kojom se propisuje postupak izdavanja dopuštenja i uvjeti zaštite okoliša za zahvat uspostaveorskog uzgajališta određene površine i kapaciteta.

Sjeverni dio Istre, naročito u području administrativnog ustroja grada Umaga-Umago u budućnosti će postati sve interesantnije područje za marikulturu i to zbog svojih prirodnih i infrastrukturnih značajki, ali i ekonomsko-socijalnih osobitosti uslijed rastućih trendova u turizmu. U SWOT analizi strateškog dokumenta ruralnog razvoja Istarske županije, kao snaga je navedena raspoloživost autohtonih vrsta za potrebe morske akvakulture i dobro očuvan okoliš čime su ostvareni preduvjeti za brži razvoj ribarstva i uzgoj morskih organizama.

Nedostaci u realizaciji navedenih mogućnosti, između ostalog prepoznati su u nedostatnom znanju i kapitalu te neorganiziranosti dionika u sektoru ribarstva i marikulture. Identifikacijom navedenih parametara, utvrđene su mjere za unapređenje ribarstva koje su definirane Strategijom razvoja poljoprivrede i ribarstva Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 92/02) koje uključuju:

- prilagoditi ribolov i uzgoj načelu održivog i odgovornog gospodarenja u skladu sa zaštitom prirode,
- prilagoditi uzgojnu proizvodnju zahtjevima tržišta,
- promicati ekološke kriterije uzgoja i gospodarenja vodenim bogatstvima u svrhu njihove promidžbe kao atraktivnog izvoznog i turističkog proizvoda,
- osuvremeniti preradu ribe i omogućiti njeno proširenje na nove subjekte kroz omogućavanje povoljnih investicijskih sredstava i financiranje operativnih troškova,
- poticati razvoj malih obiteljskih ribnjačarskih gospodarstava,
- poticati korištenje primjerenih i selektivnih ribolovnih alata,
- organizirati prometovanje ribom kroz iskrcajna mjesta, otkupne stanice, aukcijske centre i veletržnice,
- inicirati i poticati izgradnju kopnene ribarske infrastrukture i logistike te
- poticati interesna udruživanja ribara.

Sukladno važećem Prostornom planu Istarske županije, lokacije namijenjene marikulturi u sjevernom dijelu Istre su: Savudrijska vala, uvala Sveti Ivan, površina zapadno od rta Sveti Pelegrin do rta Molino te Ušće Mirne – Antenal s tim da je u Savudrijskoj vali dozvoljen isključivo uzgoj školjkaša. Navedenim planom preporučuje se planiranje otkupne stanice ribe u Umagu-Umago što je i u skladu s odrednicama strategije razvoja grada Umaga-Umago budući djelatnost ribarstva bilježi povećan indeks zapošljivosti, prihoda i dobiti. Kroz prostorni plan uređenja grada detaljnije će se odrediti njezina lokacija i površina. Nepostojanje područja ekološke mreže Natura 2000 na sjevernom dijelu Istre, olakotna je okolnost za razvoj marikulture, iako je, bez obzira na to važno naglasiti kako primat pri uspostavi morskih uzgajališta treba dati školjkašima, odnosno autohtonim ribljim vrstama nižeg uzgojnog kapaciteta čiji postupak proizvodnje generira manje štetnih učinaka na okoliš, odnosno onih koji su prihvatljivi za okoliš.